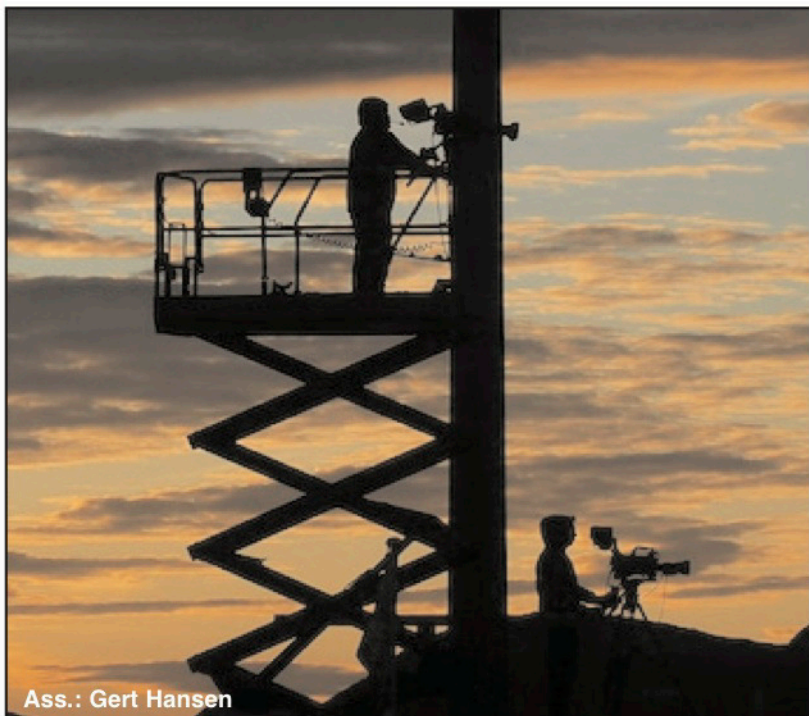

Kujataamiu

Nutaaq

Uk./Årg. 36 nr. 17

24. august 2023 www.kujataamiu.gl · mail: kujataamiu@gmail.com

Ass.: Gert Hansen

Angalanissat tulleg
Nunatta Angalatitsiviani
inniminneruk.

- Nammineq akiligassaappat attavissaq:
erhverv@greenland-travel.gl
- Suli eqarfittut inniminniinermi attavissaq:
booking@greenland-travel.gl

Bestil din rejse hos
Grønlands Rejsebureau.

- Erhvervsrejser:
erhverv@greenland-travel.gl
- Personlige rejser:
booking@greenland-travel.gl

Tlf.: 701107 · www.greenland-travel.gl

Åbningstider
Mandag-fredag 7.00-17.00 • Lørdag 8.00-12.00

Permagreen Grønland A/S

- Tømrerarbejde
- Glarmester
- Låseservice
- Malerarbejde
- Transport
- VVS-arbejde

Tlf. 64 20 94 - Mobil 52 96 57

e-mail: qaqortoq@permagreen.gl
Mestervej B-1328 • 3920 Qaqortoq

tusass

Brugseni app-i atorlugu iluanaarutissarpassuit

Divi Plussi-t katersukkatit takukkit pisinermullu
uppenarsaatitit malinnaavigalugit.

Kæmpe fordele med Brugseni app'en

Se din opsparede Divi Plussi og
hold styr på dine kvitteringer.

www.brugseni.gl/app

Kommuninut taarsigassarsinissamik periarfissaq nutaaq: Isumassarsiatsialaavoq, professori naliliivoq

Nunatsinni kommunit Danmarkimi Kommunekredit aqutugalugu pitsaasumik taarsigassarsinnaanngornisamat qanillipput.

Ukiuni arlalinni nunatsinni kommunit Danmarkimi Kommunekredit aqutugalugu taarsigassarsinnaanissaat sulissutigineqarpoq.

Kommunekredit danskit kommuniinut taarsigassarsititsisarpoq, tassanilu qularnaveeqqusiisoqartarpoq. Aaqqissugaanerani taarsigassiinerit isumannaatsuunerinik isumannaatsuusarput, ilaatigullu erniatigut aamma tapiissutitut akiliutilinnik akiliutinut iluatsitsiffiusumik taarsigassarsisoqarsinnaavoq.

Aaqqiissut 2023-p affaani kingullermit atulerneqassasoq naatsorsuutigineqartoq, Naalakkersuisut aningaasanut inat-

sisissatut siunnersuummi saqqummiunneqaqqammersumi nalunaaruteqarput, taarsigassarsiarineqarsinnaasut 2024-p ingerlanerani suliarineqarsinnaassallutik.

Taarsigassarsiat assersuutigalugu pisortat sanaartornermik suliniutaannut, inissianut attaveqaasersuutinullu aningaasaliinernut kiisalu aserfallatsaaliuinermit atorneqarsinnaaput, Naalakkersuisut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi allapput.

- Isumassarsiatsialaavoq

Aaqqiissullu Kalaallit Nunaannut Danmarkimullu pitsaasuvoq, Aalborg Universitetimi aningaasanik aqutsinermi professori, Per Nikolaj Bukh isumaqarpoq.

Nunatsinni kommunit akikinnerusumik taarsigassarsiaqarsinnaalissapput, Danmarkilu naalagaaffiup karsianit anin-

Nutaaq
kujataamiu
Naqiterisoq / Udgives af:
Q-offset

Box 378 • 3920 Qaqortoq
Tlf. 64 29 69 • Mob. 49 44 60
e-mail: kujataamiu@gmail.com

www.kujataamiu.gl

Akisussaalluni aaqqissuisoq / Ansvarshavende redaktør:
Ib Benjaminsen

Iliqqarneqarnera naqiterneqarneralu / Tryk og layout:
Q-offset v/Ib Benjaminsen

Tunniussiffissaq kingulleq:
Sidste frist for indlevering:

31. august 2023

Normu tulleg saqqummeqqissaag:
Næste nummer udkommer igen:

7. september 2023

gaasanik tigusinngikkaluarluni Kalaallit Nunaannut millio-
nerpassuusinnaasunik tapiissuteqassaaq, taanna nassuiaa-
voq;

- Isumassarsiatsialaavoq, aningaasatigut allanut akornuta-
anngitsumik Kalaallit Nunaannut iluaqutaammat, taanna
oqarpoq.

Aningaasanut inatsisissatut siunnersuut naapertorlugu
nunatsinni kommunit Kommunekreditimut 4 milliardit
koruuninik taarsigassarsinnaassapput.

Danskít akileraartartut akilissanngikkaat

Kommunit assersuutigalugu erniatigut pitsaasutigut procen-
timik ataatsimik tapiissuteqarunik, aamma tapiissuteqarner-
mut akiliut appasinneruppat, taarsigassanullu killiliussaq
tamakkiisumik atorneqarpat, ukiumut 40 mio. kr.-it sipaar-
taassapput.

- Naalagaaffimmit tapiissutit 40 mio. kr.-nik amerlineqas-
sappata danskít akileraartartut kaasariannit tiguneqassaga-
luarput, paarlattuanik Kommunekredit aqutugalugu anin-
gaasalersuineq akeqanngitsuussaaq, Per Nikolaj Bukh oqar-
poq.

Kommunimi taarsigassarsititsisarfinni obligasionit erniat
allat assingajaannik niuerutigineqartarput, tapiissuteqarner-
mullu procentit appasinneruppat.

- Kommuni tunngaviusumik akiliisinnaajunnaarsinnaan-
ngimmat, taamaattumik taarsigassarsinermi qularnartoqara-

ni. Aammattaaq Kommunekredit sinneqartoorteqartussa-
anngilaq. Taamaattumik Kommunekredit aqutugalugu taar-
sigassarsineq taarsigassarsititsisarfinnit allanit akikinneru-
voq, Per Nikolaj Bukh nassuiaavoq.

Tamatuma saniatigut nunatsinni kommuni nalinginnaasu-
mik aningaaserivimmit taarsigassarsisarnerannit akikinneru-
jussuavoq.

Naalakkersuisunit akuerineqassasoq

Kommunit Kommunekreditimut qinnuteqaataat piumasa-
qaatinik makkuninnga naammassinnissasoq, Naalakkersui-
sut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi allapput:

*Taarsigassarsititsinissaq pillugu aalajangerneq kommunal-
bestyrelsimit aamma ingerlatseqatigiiffimmut kommunimit
pigineqartumut suliffeqarfimmut siulersuisunit akuerineqar-
simassaaq.*

*Taarsigassarsineq Aningaasaqarnermut Naligiissitaaner-
mullu Naalakkersuisoqarfimmi Naalakkersuisunit akueri-
neqarsimassaaq.*

Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersui-
soqarfik

- Aningaasaqarnermut Naligiissitaanermullu Naalakkersui-
soqarfiup taarsigassarsiniarnermut qinnuiginninnerit takkut-
tut isummerfiginissaannut tunngatillugu pissutsit tamakku
isummerfigisassavai. Soorlu inuiaqatigiit aningaasaqarnera-
tigut sunniutaasussat, akiliuteqartarnissamut ilisarnaat, il.il..

Illuga

**Pisortanut akiitsut tamakkerlugit
akilikkít. Illit illut – Illit siunissat
– Illit aningaasaqarnerit**

Pisortanut akiitsut akikinnerusumik akilikkít.

GrønlandsBANKEN-imi siunnersortit
ullumi attavigiuk periarfissatillu pillugit
paasisaqamerugit.

**Indfri dit offentlige lån
Din bolig – Din fremtid – Din økonomi**

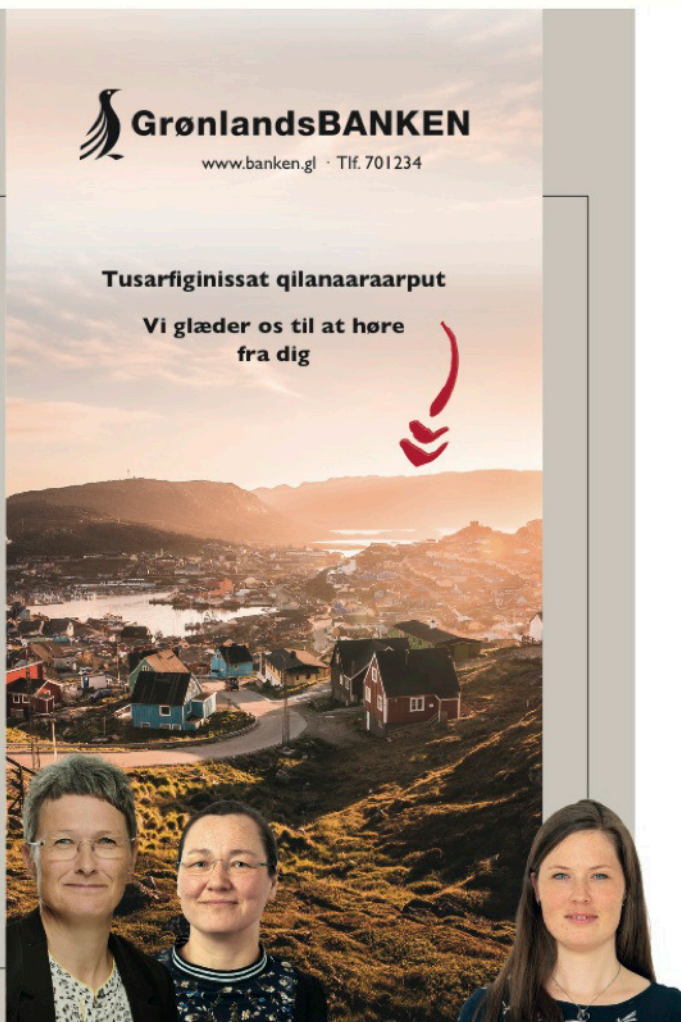
Få rabat ved at indfri dit offentlige lån før tid.
Indfri dit offentlige lån til en mulig lavere kurs.

Kontakt GrønlandsBANKEN eller din
rådgiver i dag og hør nærmere om dine
muligheder.

 GrønlandsBANKEN
www.banken.gl · Tlf. 701234

Tusarfiginissat qilanaaraarput

**Vi glæder os til at høre
fra dig**

Åbent hus 23. august 2023

Qaqortoq Lufthavn

Invitation: Kom til Åbent Hus i lufthavnsbyggeriet i Qaqortoq

Søndag den 27. august fra kl.13:00 til 16:00 inviterer Kalaallit Airports og Pennecon til åbent hus i lufthavnsbyggeriet i Qaqortoq. Her får du en enestående chance for at se både anlægspladsen, og hvor langt vi er nået med projektet.

På åbent hus-arrangementet står vi klar til at svare på alle dine spørgsmål om projektet og serverer desuden kaffe og kage mm.

Start og mål for arrangementet vil være i Campen på projektområdet. Her vil der være forplejning, grafiske præsentationer og informationer om projektet.

På kortet kan du se den afmærkede rute rundt på anlægspladsen, og hvor Campen er placeret.

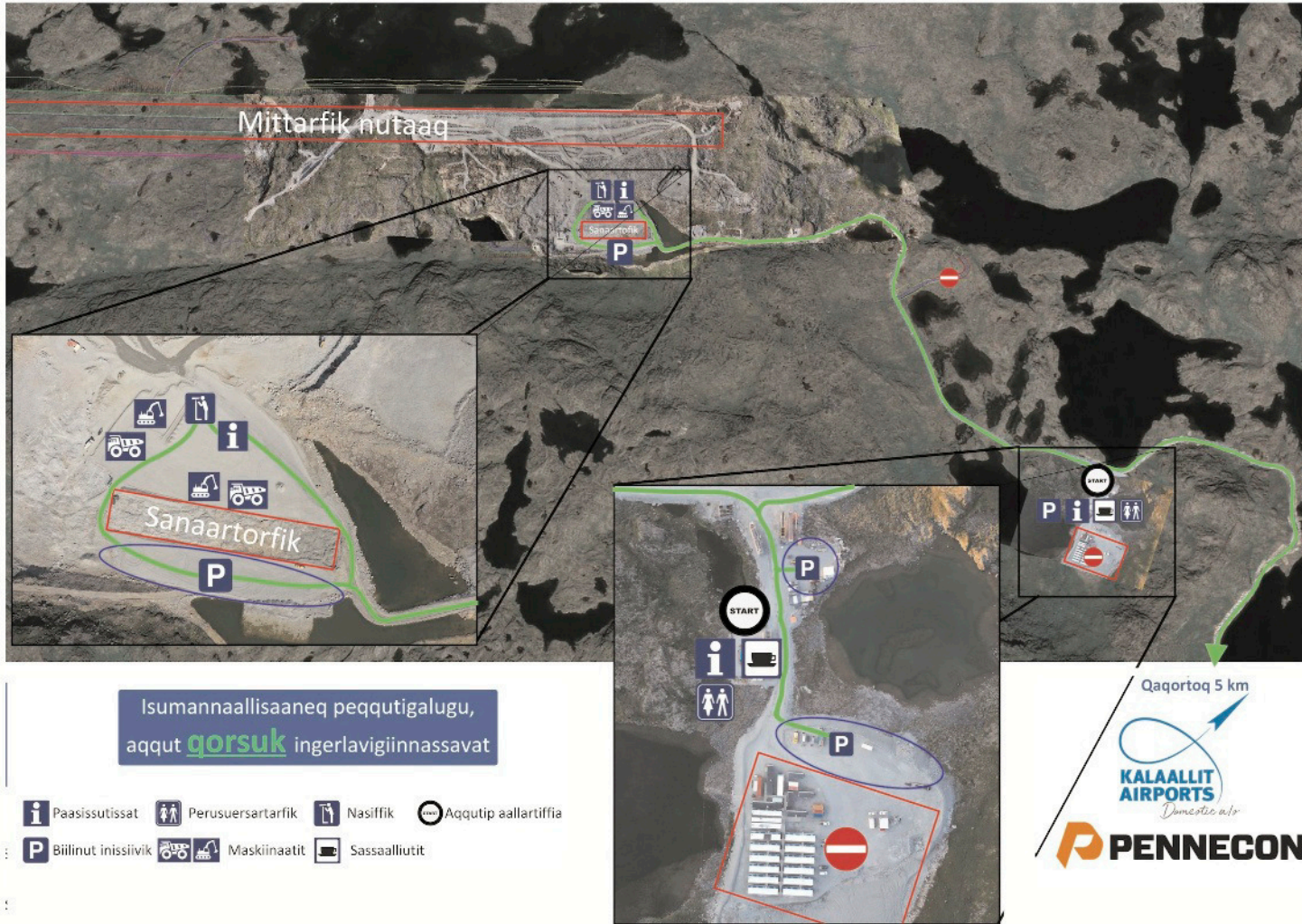
Vi skal gøre opmærksom på, at man selv skal finde transport ud til Campen.

Der vil være parkeringspladser ved Campen, hvor fra man kan gå, men det vil også være muligt at køre hele vejen ud på anlægspladsen.

Vi glæder os og håber, at rigtig mange møder op og får en spændende og informativ dag.

Takornariartitsineq 27. august 2023

Qaqortoq Mittarfik

Isumannaallisaaneq peqqutigalugu, aqqut **gorsuk** ingerlavigiinnassavat

- Paasisutissat
- Perusuersartarfik
- Nasiffik
- Aqqutip aallartiffia
- Biilnut inissivik
- Maskiinaalit
- Sassaallutit

Qaaqquusissut: Qaqortumi mittarfiliarluni sanaartornermi tamanut ammasumik qaaqqusinermut aggerit

Sapaat ulloq 27. august nal.13:00-miit 16:00-mut Kalaallit Airports aamma Pennecon Qaqortumi mittarfiliarluni sanaartorfimmi tamanut ammasumik qaaqqusipput. Tassani sanaartorfiup, aammalu suliassami sumut killinnersugut, takusarnissaannut asseqanngitsumik periarfissinneqarputit.

Tamanut ammasumik aqqissuussinermi suliassaq pillugu apeqqutissatit tamaasa akissuteqarfiginissaannut piareersimassaagut, tamatumalu saniatigut kaffillerlutalu kaagillissalluta il.il.

Aqqissuussinerup aallartinnera siunnerfialu tassaassaaq suliassap sumiiffiani Campen.

Nunap assingani sanaartorfimmi aqqutissaq nalunaaqutsersugaasoq, aammalu Campen sumi inissisimansoq, takusinnaavatit.

Eqqumaffigeqqussavarput Campen-imut nammineerluni assartuineq isumagineqartussaammat. Campen eqqaani biilit uninngavissaqassapput, tassanngaaniit pisulluni ingerlaqqittoqarsinnaalluni, kisianni aamma sanaartorfiusumut aqqutaa tamaat biilertoqarsinnaassaaq.

Qilanaarpugut neriutigaarpullu amerlasoorpassuit takkutissasut aammalu ulloq pissanganartumik paasisutissarsiviulluurtumillu atussagaat.

Den gamle politistation tilbage til Qaqortoqs bycentrum?

Skitseforslag til aktivering af facade når bygningen anvendes til centrum-formål

Mange har undret sig over at den gamle politistation skulle bruges som den gør nu, som privat kontor, i stedet for at bruges til noget som bidrager til livet i vores bycentrum.

De færreste ved, at arealet faktisk er underlagt af en lokalplan fra 2005 som helt entydigt stiller netop dette krav til bygningen.

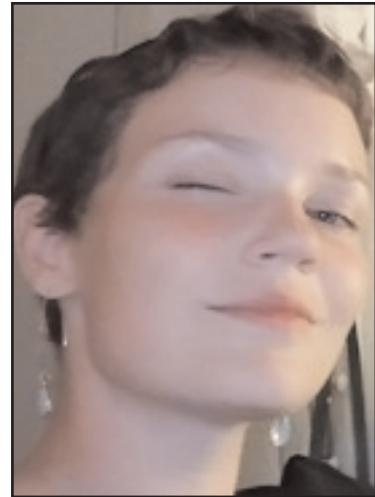
Endnu færre ved at det faktisk var stik imod loven, da planafdelingen gik imod dette anvendelseskrav uden at konsultere vores lokalpolitikere om en ny lokalplan, og egenhændigt underskrev en arealtildeling som tillod at ingeniørvirksomheden tog bygningen i brug som kontor.

Dette behøver vi ikke tolerere. Men lad os først overveje: hvorfor bør vi ikke tolerere det? Hvad betyder det for byen at planafdelingen lavede denne overskridelse? Det betyder rigtig meget, særligt for kulturlivet. Kulturlivet, altså alle de aktiviteter og tilbud som finder sted både til hverdag og til

fest, er et vigtigt men udfordret element i byens liv, og i dens udvikling. Og en af de begrænsende faktorer er gode bygninger, som kan lægge inviterende rammer for aktiviteter.

Bygninger kan virke inviterende ikke kun ved at være veludformet til formålet, men især ved at de er placeret godt til formålet.

Mange arrangører forstår at en god placering af aktiviteten spiller en afgørende rolle for mængden af deltagere. Især er en god placering altafgørende når aktiviteten ikke er strengt nødvendig, og skal tilvælges af deltageren.

Emma Ragnhof, arktisk ingeniør og frivillig ildsjæl

Det gælder til nogen grad hvis aktiviteten er én gang, og i endnu højere grad hvis den skal tilvælges igen og igen, og blive til en del af deltagerens hverdag. Her vil en god placering nemlig bringe aktiviteten tættere på flere personer som færdes i området i deres hverdag, og som derfor vil kunne fristes til at tilvælge aktiviteten i deres rutine.

Tænk for eksempel: Hvor mange planlægger at sætte sig på bænken ved torvet, versus hvor mange som tager hjemmefra med dette som deres planlagte formål? Og for hvor mange er det siden blevet til vane at

Sydgrønlands El ApS

V/ Per Holm

Alt I El udføres

Per Holm 49 45 19

Jørgen Andreassen 49 46 58

Værksted 64 34 81

E-mail: sydel3920@gmail.com

Postboks 527 • 3920 Qaqortoq

gøre stop her?

Svaret er at vores bycentrum har en appel, som er opnået ikke kun ved at være yndig og nær vandet, men også ved at samle mange forskellige formål, og ved at befinde sig på vejen til eller fra næsten alle gøremål der overhovedet er i byen.

Kort sagt: Mange kommer forbi fordi de skulle noget andet, og mange bliver fordi der opstår noget uplanlagt som holder dem. Dette er magien i et godt bycentrum, og hvis det understøttes, bliver bycentrum til en kilde som skænker generøst tilbage både kulturelt, socialt og økonomisk.

Derfor skal vi prioritere bygninger med mange daglige besøgende i vores bycentrum. For hver bygning som ikke appellerer til forbipasserende besøgende, deaktiveres vores bycentrum, og bliver til en skygge af hvad det kunne være.

Dette er en indsigt som for nogen er åbenlys. Det burde det i hvert fald være for planafdelingen. Men jeg vil ikke spekulere over hvorfor denne fejl ikke desto mindre skete. Det kan være ligemeget nu.

Og løsningen er den samme:

Da bygherre er ikke interesseret i salg, og da bygningen har indflydelse på almenvellet, hedder løsningen ekspropriation. Det kan lyde ekstremt, men det er også en ekstrem situation. Det er helt uhørt at planafdelingen har givet denne arealtildeling i strid med en gældende lokalplan. Det er helt unfair konkurrencevilkår, at bygherren fik lov at overtage bygningen direkte i strid med denne usædvanligt specifikke og krævende lokalplan. Og det er en vigtig bygning for almenvellet i kraft af dens placering i hjertet af et udfordret bycentrum.

Kommunen og landsplanet er underrettet om dette ønske om ekspropriation. Men ingen af parterne har svaret på begæringen endnu. Lad os derfor vise vores passion for denne sag, og møde op på torvet fredag d. 1. september kl 17.

Lad vores mærkesag være at frigøre bygningen til salg, så den kan blive købt af en bygherre som vil anvende den i harmoni med lokalplanen, så den bidrager til livet i bycentrum. Lad os stå sammen om at vække vores bycentrum til live igen. Lad os samles i protest og vise vores passion for vores by, vores bycentrum, og vores kulturliv.

Tissaluttoq, fredag d. 1. september, kl 17.

Der vil være kaffe og kage, og mulighed for at lave skilte. Sæt kryds i kalenderen. Takuss!

**Kujataani Asaasoq ApS
Sydgrønlands Rengøring ApS**

Postboks 527, 3920 Qaqortoq

Email: sydel3920@gmail.com • Mobil 49 31 32

**asaqqissaarneq, Sullissilluarneq
- Nuannisarneq Ipiitsoq**

**Professionel Rengøring, God Service
- En Ren Fornøjelse**

Ny lånemulighed på vej til kommuner: Fremragende idé, vurderer pro-

Grønlandske kommuner er snublende tæt på at kunne optage lån på fordelagtige vilkår via Kommunekredit i Danmark.

Gennem flere år er der blevet arbejdet på at give kommunerne her i landet adgang til at søge om lån hos Kommunekredit i Danmark.

I Kommunekredit optager de danske kommuner lån og garanterer for hinanden. Konstruktionen betyder, at der er stor sikkerhed for lånene, og blandt andet derfor kan de optages med relativt fordelagtige renter og bidragssatser. Ifølge det nyligt fremlagte finanslovsforslag melder Naalakkersuisut ud, at man forventer, at ordningen er helt etableret i løbet af sidste halvdel af 2023, med henblik på at eventuelle lån vil kunne sagsbehandles i løbet af 2024.

Lånene kan eksempelvis være til offentlige anlægsprojekter, investeringer i bolig- og infrastruktur samt vedligehold, skriver Naalakkersuisut i finanslovsforslaget.

- Fremragende idé

Og det er en smart ordning for både Grønland og Danmark, mener professor i økonomistyring ved Aalborg Universitet, Per Nikolaj Bukh.

Grønlandske kommuner får adgang til billigere lån, og Danmark yder i realiteten en støtte på potentielt millioner af kroner til Grønland uden at skulle have penge op ad statskassen, opsummerer han:

- Det er en fremragende idé, fordi det er en økonomisk fordel for Grønland, som ikke bliver en real økonomisk ulempe for andre, siger han.

Ifølge finanslovsforslaget bliver lånerammen i Kommunekredit for de grønlandske kommuner på fire milliarder kroner.

Skal ikke i danske skatteyderes lommer

Sparer kommunerne eksempelvis én procent på en fordelagtig rente og lavere bidragssats giver det en besparelse på 40 mio. kr. årligt, hvis lånerammen udnyttes fuldt ud.

- 40 mio. kr. mere i bloktilskud ville jo skulle tages op af danske skatteborgeres lommer, hvorimod den hjælp man får ved at kunne finansiere via Kommunekredit er fuldstændig gratis, siger Per Nikolaj Bukh.

Professoren vurderer, at en kommunekreditobligation handles til cirka samme rente som andre obligationer, men bidragsprocenten er lavere.

- Det skyldes, at en kommune i princippet ikke kan gå konkurs, så der er ikke nogen kreditrisiko. Desuden skal Kommunekredit ikke have et overskud. Derfor er det billigere at låne gennem Kommunekredit, end i andre kreditinstitutter, forklarer Per Nikolaj Bukh.

Og det er derudover markant billigere, end hvis de grønlandske kommuner skal have et almindeligt banklån.

Skal godkendes af Naalakkersuisut

I finanslovsforslaget skriver Naalakkersuisut, at kommuners ansøgning til Kommunekredit, skal opfylde følgende kriterier:

Beslutning om låneoptagelsen skal være godkendt af kommunalbestyrelsen og i virksomhedens bestyrelse for kommunalt ejede selskab.

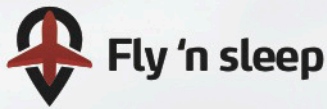
Låneoptagelsen skal være godkendt af Naalakkersuisut v. Departement for Finanser og Ligestilling.

- Departement for Finanser og Ligestilling vægter visse forhold ifm. stillingtagen til indkomne låneanmodninger. For eksempel samfundsøkonomisk effekt, tilbagebetalingsprofil, m.v., tilføjes det.

LAD OS TA' PÅ FERIE SAMMEN

- Med Fly 'n sleep fra Qaqortoq kan du rejse billigt til København fra kun **1.995,-** DKK one-way.

Frem til den 24. september kan du ved at tage en overnatning i Narsarsuaq rejse billigt til København. Fly 'n Sleep i Sydgrønland gælder kun fra Qaqortoq, Narsaq og Nanortalik. Husk at du selv skal tilkøbe overnatningen i Narsarsuaq.

Pisiniarfiit akikilliliinissartik isumaliutigaat

Pisiniarfiit akikilliliinissartik isumaliutigaat Kalaallit naatsiaannik tuniniaanermi atuisunit tatigineqaleqqin-niarunik annertuumik suliassaqaraluarlutik, pisiniar-fiutit Brugseni aamma Pilersuisoq kalallit naatsiaan-nik ukkasinerullutik tuniniaanalerput.

Nunatsinni imminut pilersorsinnaanerput taamaaliorsinna-anninnepullu pillugit arlalinnit oqariartuuteqartoqarnerata kiingorna allakkani ammasuni Naalakkersuisut taama oqari-artuuteqarput,

Mariane Paviasen (IA) aamma Kommune Kujallermi borg-mesteri Stine Egede (IA) kujataamiut nioqqutissaataannik atuineq pillugu upernaq sakkortuumik uparuaapput. Naak pisiniarfiit nunap ilaaniittut naatsiaanik amigaateqaraluartut, naatsiaat tonserpassuit eqqaavissuarmut ukiut tamaasa igin-neqartarput.

Tamatuma kingorna imminut pilersornermut naalakkersui-soq Kalistat Lund (IA) naatsiaat pillugit naatitsisunut, amerlasunik tuniniaasartunut aamma niuertarfiit sinniisaan-nut Narsami workshopertitsivoq.

Naatsiaat ajortortaqarpallaarneri pillugit 2019-imi atuisunit pisiariumaneerupput maannalu ukkatarineqaaqqilerput. Taamaakkaluartoq kalaallit naatsiaat nioqqutissaavoq pit-sassuaq tuniniarusunnartoq, Brugsenillu akikilliliilluni tuniniaanissaminut piareersimasoq, pisortaq Susanne Christensen oqarpoq.

- Ussasaarutigalugu suliniuteqarfigisinnaalluarparput, kisi-anni nioqqutissat suulluunniit iluanaaruteqanngitsumik nioqqutiginnngisaannarpagut, erseqqissaavoq.

Naatsiaat akikillinissaat ilimagineqarsinnaavoq

Kalaallit naatsiaat pitsaassutsimik piumasagaatinut naam-massinnilluartut maanna oqaatigineqarpoq.

Brian Wege Chemnitz, Pilersuisumi pisortaq taama nalilii-voq. Taanna isumaqarpoq naatsiaanik tuniniaaneq iluatsillu-assappat attuumassuteqartut tamarmik, naatitsuniit tuninis-sunut Pilersuisoq ilanngullugu pilliuteqarlutik akikilliliisa-

riaqartut. Aningaasarsiorfitsialaasariaqanngilaq, taanna oqarpoq.

- Ungassissoq isigalugu imminut akilersinnaassappat, attuumassuteqartut ilaata ataasiinnaalluunniit niuernerme anin-gaasanik annaasaqarmissaa attanneqarsinnaanngilaq.

- Annertungitsunik suli unammilligassaqarpoq, pingaartu-mik inerititani siullerni. Qalipaata saalaarput, kisianni nalin-ginnaasumik kalaallit naatsiaat mamarluinnarput, Brian Wege Chemnitz oqarpoq.

Nerisassat nunatsinneersut ukkatarineqaleqqinnerat taassu-ma nuannaarutigaa. Atuisartullu naatsiarsersuleqqinnissaat anguniarlugu annertuumik tamamik kivitassaqartoq Pilersuisup pisinarfiisa pisortaata uparuarpa.

Pisisartut aalajangiisuupput

Brian Wege Chemnitz nammineq tamaviaarussiniarpoq, taamalu Pilersuisoq kalaallit naatsiaasa amerlanerusut tuni-nissaannut ilungersornerulerpoq. Brugseni aamma taama-liorniarmoq, qanittumilu Kalistat Lund oqaloqatigisimallu-gu.

- Kalaallit naatsiaat nittarsaaniarlugit annertuumik suliniu-teqarniarpugut, Susanne Christensen oqarpoq.

Naatsiaat ukiamut pisiniarfinnut annguppata nittarsaanneq-arnerunerat pisisartunit malugineqarumaartoq taassuma ilanngullugu oqaatigaa.

Kalallit naatsiaasa tunisaallualeqqinnissaanik ilimatsaassi-sinnaanermik Susanne Christensen aperineqarami ima akivoq:

- Apeqqutaalluinnarpoq akia pitsaassusaalu naapertuunner-sut atuisartullu suut piumaneraat, taakkuuppummi pisiassan-ik toqqagassaatitsinnik aalajangiisuusartut.

Naatsiaat siullit naatitsisartunit ataasiakkaanit pisiarereerit-sik Susanne Christensenip oqaatigaa.

QAALAA FEERIALAARTA

Fly 'n sleep atorlugu Qaqortumiit Danmarkillu akornanni akikitsumik angalasinnaavutit, siumuinnaq taamaallaat 1.995,- DKK-niit.

Septemberip 24-ianut tungaanut Narsarsuarmi unnuillutit akikitsumik Københavniliarsinnaavutit. Fly'n'sleep nunatta kujataanit Qaqortumiit, Narsamiit aamma Nanertalimminngaanniit taamaallaat periarfissaavoq. Eqqaamallugu Narsarsuarmi unnuinerit nammineq immikkut pisiarissagaku.

Hvad er estimeret for affaldshåndteringen

af Rainer Permien

Borgere har i flere tidspunkter givet udtryk for deres frustration om affaldshåndteringen, byggeaffald, container, udtjente eller defekte både og køretøjer stående i byen uden nummerplader. Ifølge loven skal henstående køretøjer, både og container have påsat et mærkat med en synlig tilladelse fra Teknisk Forvaltning, men desværre bliver tilsynet ikke fulgt op i en tilstrækkelig grad, kun med sporadiske initiativer, som dog senere bliver indstillet uden yderligere informationer – hvorfor, fortæller historien ikke noget om!

Implementering af en forestående ændring af en mere miljøvenlig og sundhedsforsvarlig håndtering af alt affald i byer og bygder er kærkommende, men hvordan eller hvornår vil

Teknisk Forvaltning introducerer og detaljeret orienterer borgerne om grovsorteringen af husholdnings affald? Tiden bliver en afgørende faktor for velgennemførte ændringer!

Teknisk Forvaltningens ansvarlige er sandsynligvis tilfredse med de nuværende utidssvarende løsninger og ønsker åbenbart ingen ændringer i håndteringen af den voksende mængde af assorteret affald i by og bygd, før aftalen med ESANI træder fysisk i kraft om nogle år! Dette er en total uansvarlig mangel på forståelsen i den kommende affaldssortering af de ansvarlige i forvaltningen uden innovativ og visionær tilgang i de nye fysiske ændringer med implementering af det mysteriøse 'ESANI - projekt'.

For kan opnå et tilfredsstillende resultat og sikre en velfungerende implementering skal forventes en indkøringsperiode af nogle år. Et andet, men væsentligt problem, kan meget vel opstå ved, at ikke alle i kommunen har den nødvendige forståelse med indsigt i nye bestemmelser og ændringer i sorteringen af affaldet.

Hvorfor ikke bruge tiden til en forsøgsperiode og derved høster erfaringer om mangler og tilrette de med sikkerhed opstående nødvendige ændringer i håndteringen af alt affald?

Manglende informationer øger borgernes voksende usikkerhed og burde giver panderynker for enhver fagligt kyndig medarbejder, men åbenbart ikke i forvaltningen! Vi hører intet om de kommende ændringer, ingen informationer, ori-

enteringer, simpelt hen intet!

Man skulle tro, at de innovative og visionære medarbejder holder en lang ferie, eller er endnu ikke ankommet til byen, sandsynligvis det sidste!

Myndighederne burde udarbejde forståelige og tillidsvækkende informationer med gode argumenter for fuld ud kan gennemføre de nødvendige gennemgribende ændringer med implementeringen og fornyelse af et forældet system af affaldshåndtering, desværre uden en strategi for genbrug!

Der er op til to-tre gange klimagevinst ved at indsamle plast og papkartoner sammen med restaffald og så sortere det fra på et centralt sorteringsanlæg med robotter – henvisning til en rapport lægger på nettet om indsamling og genanvendelse af plastaffald fra Rambøll!

Hver eneste dag halter kommunen bagud i deres uundgåelige forberedelse i omlægning af affaldshåndteringen og ender, som meget sandsynligt, med ikke gennemtænkte løsninger.

Desuden skal klargøres alle de nødvendige redskaber for husstande og virksomheder, og ligeledes i modtagerstationerne i by og bygder, før befolkningen kan deltage i strategien.

Har Teknisk Forvaltning en strategiplan, som vi ikke kender til, for ellers føler borgerne sig til grin og kommunen har ikke råd til at tabe momentum, idet kommunen har indgået en økonomisk kostbar aftale med ESANI - i min optik en stor fejludmåling, hvormed kun de store byer drager fordel i projektet!

Har man politisk erkendt, hvordan fremtiden kommer til at se ud på energi-, affalds- og plastområdet og er kommunen villige til at tage del i en genbrugsstrategi?

Opbakning fra Teknisk Forvaltning og ISG for en genbrugsordning er lige nul!

Mange ubesvarede spørgsmål står i kø for at blive besvaret, men tanken om en besvarelse er vist et utopisk ønske om en velfungerende kommunikation med forvaltningen!

SIK om Siumuts sprogdebat: Lige nu er den urealistisk

Grønlandske politikere er for langt væk fra den virkelighed, som de selv forsøger at forme, mener Jess G. Berthelsen.

Det har skabt stor debat, at Siumut efter deres generalforsamling varsler med et krav om, at alle ansatte i det offentlige skal kunne tale grønlandsk.

Senest har Grønlands Erhverv været ude at kalde forslaget for en skræmmekampagne, der potentielt kan gøre det svært at tiltrække udenlandsk arbejdskraft.

Omvendt er fagforbundet SIK noget mere positiv stemt over forslaget fra landets næststørste parti. Ideen er god nok, men det er dog svært at forestille sig, hvordan det nogensinde skal kunne føres ud i livet, siger forbundets formand Jess G. Berthelsen:

Forslag fra Siumut Nuuk

”Lovgivning til krav om ansættelse i forhold til nationalitet: Inden afslutningen af næste valgperiode skal der arbejdes for en lov om et krav til offentlige arbejdspladser og selskaber om, at ansatte skal have viden om samfundet, kultur og skal kunne det grønlandske sprog. I loven skal der stå skrevet, at manglende opfyldelse skal have konsekvenser. Kan kravene ikke opfyldes, skal der søges om dispensation fra ledelsen, hvor der argumenteres detaljeret.”

- At stille sådan et krav er godt nok, men pt. kan vi ikke implementere det, da vi på flere områder mangler arbejdskraft. Jeg er sikker på, at Selvstyret ville ansætte en dobbeltsproget, hvis det kunne lade sig gøre, siger han til KNR.

Politikerne lægger ikke langsigtede planer

Han støtter op om Siumuts ønske om at lade grønlandere komme foran i jobkøen, men han mener det er endnu et eksempel i en lang række af forslag fra landet politikere, som glemmer at skæve til den virkelighed, som de forsøger at forme gennem deres politik:

- Vi skal passe på, hvis vi laver lovgivning, som vi ikke kan

realisere. Det er som at bide sig selv i halen. Vi er nødt til at lave en fremadrettet plan – en 20-års plan – og det er det, man skal starte med, siger han.

Han nævner blandt andet lufthavnsbyggerierne som det seneste eksempel i en lang række på planer fra politikerne, hvor de laver for kortsigtede planer, som ikke tager højde for virkeligheden:

- Vi starter med at bygge tre lufthavne i ét hug, som jo kræver vi bliver nødt til at tilkalde arbejdskraft udefra. Havde man besluttet at gøre det i etaper, så havde vi haft mulighed for at bruge hjemmehørende arbejdskraft i stedet, siger han.

Kultur kan ikke måles og vejes

Samtidig tror han, at siumutternes forslag kan ende med at blive dyrt for os alle sammen.

For lige nu står der bare i forslaget, at det skal have konsekvenser, hvis en arbejdsgiver ansætter en ansøger, som ikke kan sproget. Men hvis det bliver en økonomisk en af slagsen – som Jess G. Berthelsen godt kunne frygte – hvem skal så betale?

- Hvis vi laver sådan en lovgivning, gider jeg sgu ikke betale de bøder gennem mine skatte kroner, fordi det er svært at implementere lige nu, siger han og forsætter:

- Jeg kan heller ikke forstå, at det kun gælder Selvstyret. Hvis man virkelig mener det her, burde det gælde hele mølevitten - også de private arbejdsgivere.

Samtidig har Jess G. Berthelsen dog svært ved at se, hvordan en arbejdsgiver nogensinde skal kunne vurdere en ansøgers kendskab til den grønlandske kultur.

- Kultur flytter sig heldigvis hele tiden. Jeg vil hellere sige, at hvis man skal arbejde i dette land, så skal man respektere landet, lovgivningen og sproget. Det er det mindste, vi kan kræve.

Kommunip qimarngueqarneq tiguaa

Arnat meerallit Narsarmi Qaqortumilu qimarnguinnik aaqqiissuteqarnermik atuiniarunik maanna Kommune Kujallermi ilaqutariinnut sullissivimmuut saaffiginnittalissapput.

Kommune Kujallermi qimarngueqarfinni marlunni tukaluinnartumik ingerlatsisoqarpoq.

Qimarnguiit ilaatigut arnanut meerartalinnut nakuuserfigineqartunut inissaqartitsiffiusussat maannamut Qaqortumi qimarngueqarfik imminut pigisumit Sikkersumit aamma Narsarmi Qimarnguimmit ingerlanneqaraluarput.

Kisianni qimarnguiit pineqartut aqutsisuisa Kommune Kujallermit saaffiginnissutit naammaginartumik akisimangilaat, tamannalu kommunimit kinguneqartinneqarluni maanna qimarngueqarfeqarneq tiguneqarpoq. Kommune Kujalleq nittartakkamini taama ilisimatitsivoq.

Suleqatigiinnarnissaq akuerisinnaangikkaa

Kommunalbestyrelsip 19. juni ataatsimiinnerani aalajangiisoqarpoq. Qimarnguiit nalunaarusianik qinnuteqaatinillu

suleqatigiinnerup ingerlaqqinnissaanut pisariaqartinneqartunik tunniussaqaarsimangitsut, kommunip ingerlatsivia oqaluuserissani allappoq:

- Kommune Kujalleq qimarnguinnit taakkunannga marlunniit paasisstusissanik amigaateqartarsimavoq 2021-mut 2022-mullu ukiumut nalunaarusiat nassiunneqaarsimangimmata, taamaammata suleqatigiinnerup ingerlaannarnissaanut akuerisinnaasimangilaq.

Qaqortumi Narsamilu qimarngueqarfeqarneq, kommunip ilaqutariinnut sullissiviata aallaqqaammut suliarissavai.

Nanortalimmi qimarngueqarnissamut pilersaarut Kommuni aamma Nanortalimmi qimarnguimmik ammaanissamik pilersaaruteqarpoq. Maannakkut taamaallaat arnat meerallit qimarnguiit atorsinnaavaat.

- Neqeroorut annertusineqarumaarnersoq isummerfigineqarumaarpoq, Kommune Kujalleq allappoq.

OLIECOMPAGNIET ApS

Telefon 64 21 80 • Mail: ph@olie.gl

Åbningstider

Mandag - Fredag	08.00 - 17.00
Lørdag	08.00 - 13.00
Søndag	08.00 - 12.00

Derefter betjening via automat

Udbringning sker i alle hverdage mellem 08.00 - 17.00
Bestilling til udbringning samme dag skal ske inden kl. 14.00

PALBY-mi niivertoq

Qaqortoq

Air Greenland & Arctic Excursions naapikkit

Air Greenlandimi attaveqatigiinnermut immikkoortortameersut Arctic Excursionimeersullu arfininngornermi **agustip 26-ani** nal. **11.00**-imiit **15.00**-imut Katersortarfup saavani innuttaasunik naapitserusuput.

Air Greenland, angallassiffigut, tunisassiagut sultinigullu pillugit oqaluttuarlutaalu periarfissaq iluatsillugu Qaqortumi mittarfissuartaassaq pillugu suut naatsorsuutiginerisi tusarusupparput.

Kaffi, tii kaagillu – nungunnissaasa tungaanut - sassaaliutigineqassapput.

Takunissarsi qilanaaraarput. Aggialluarisi!

Mød Air Greenland & Arctic Excursions

Lørdag den **26. august kl. 11.00 – 15.00** foran Forsamlingshuset vil repræsentanter fra Air Greenlands kommunikationsafdeling og Arctic Excursions gerne møde borgerne.

Vi vil snakke om Air Greenland, vores ruter, produkter og services samt bruge anledningen til at høre jeres forventninger, til den kommende lufthavn i Qaqortoq.

Der serveres kaffe, the og kager – så længe lager haves.

Vi glæder os til at se jer. Vel mødt!

Air Greenland & Arctic Excursions naapikkit

On Saturday **26 August at 11.00 - 15.00** in front of the Community House, representatives from Air Greenland's communications department and Arctic Excursions would like to meet the citizens.

We will talk about Air Greenland, our routes, products and services and use the opportunity to hear your expectations for the future airport in Qaqortoq.

Coffee, tea and cakes will be served - while stocks last.

We look forward to seeing you. We look forward to seeing you!

Arctic
Excursions

air greenland

Professorip aningaasaqarnikkut suliniut nutaaq nersualarpaa: Pissusissamik assut eqquiniarti- tsisuuvoq

Inatsisit nutaat pisortani aningaasartuutit qanoq qaffassinnaanerannik killiliivoq. Politikerit aningaasaqarnermik aaqquiniartillugit, periuseq pissusissamik sakkortuumik eqquiniartitsisuuvoq, aningaasanik aqutsinermi professori naliliivoq.

Ukiuni arlalinni pisortat aningaasaqarneranni attassisoqar-sinnaannginneranik aarlerisaarisooqareersorlu, politikereit aningaasartuutit ineriartornerannut sukangasunik killiliip-put.

Pisortat aningaasartuutaat ukiut sisamat ingerlaneranni annerpaamik 2 procentinik qaffassinnaapput. Tassa imaap-poq, agguaqatigiissillugu ukiumut procentip affaanik. Naalakkersuisunit aningaasanut inatsisissatut saqqummiu-neqaqqammersoq inatsisit nutaat artorlugit suliarineqarpoq, siunnersuummilu 2024-imi 91 mio. kr.-nik sinneqartoorteqartussatut nalunaarsorneqarsimavoq, kiisalu ukiut sisamat ingerlaneranni nalinginnaanngitsumik 700 mio. kr.-t sinnilaarlugit sinneqartoorteqartussatut.

Professori: Sakkussatsialassuaq

Aalborg Universitetimi aningaasanik aqutsinermut profes-sorip, Per Nikolaj Bukhip, aningaasanut inatsisissatut siun-nersuut misissorpaa. Ukiuni sisamani millionerpassuarnik sinneqartoornissaq maannamut missingersuutaannaasoq oqaatigaa, taakku aningaasat aalajangersimasuunngitsutut isigineqartariaqartut, kisissaanngitsunit sunnerneqarsinna-ammata.

Kisianni pisortat aningaasartuutaanni qaffannerpaaffissaa-nik inatsiseqarnerup Nunatta Karsiani aningaasaqarnermi piujuartitsinermut tapertaqataassasoq, taanna naliliivoq:

- Missingersuusiordermi inatsit aningaasaqarnerup tungaatigut isigalugu aningaasaqarnikkut pissusissamik malinnin-nissamat sakkussatsialassuuvoq, Per Nikolaj Bukh oqarpoq. Inatsisit assingusut nunani arlalinni atorneqartartut, naleqas-sutsimillu takutitsisimasut nassuiaavoq. Taassuma Netflix assersuutigalugu ajornartorsiummik erseqqissaavoq:

Netflix aamma angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq
- Pisortat aamma nammineq aningaasartuutitut tunngatillu-gu pigisatsinnut sungiussereersimagaangatta, pigiunnaassa-gaanni maqaasinertut aamma sipaaruiuterujussuuartut misin-nartarpoq.

Netfliximut akissaqanngikkaanni taava akissaqartoqanngi-laq. Kisianni missingersuutinnut ilanngussimagukkit, ullut ilaannilu sipaartariaqarnerit pissutigalugu akissaarukkuit, taava sipaaruiuteqarnerit maqaasinartutullu misinnassaaq.

- Meeqquerivimmi meeqqerisut amerlassusaannut aalajan-gersimasunut sungiussisimagaanni, imaluunniit angerlar-simaffimmi ikiorteqarnissamik pisariaqartitsigaanni, taava atorunnaarsinnissaat ajornakusoorluinnartarput, Per Nikolaj Bukh oqarpoq.

Kommunit sakkortunerusumik pingaarnersiuisinnaasasat

- Piffissami sulisinnaasorpasuaqartillugu piffissanut ajor-nerusunut ileqqaartoqartassaaq, taanna oqarpoq. Pingaarnersiui-nerit sakkortuunut aningaasartuutit killeqar-nerisa malitsigisaannik isumaginnissinnaasut tassaapput kommunit. Tassami kommunit innuttaasunut qanittumik, soorlu utoqqarnik isumaginninnerit, inunnik isumaginnin-nerit aamma atuarfinni paaqqinnittarfinnilu suliaasaqarfinni kiffartuussisuupput.

Utoqqaat pisariaqartitsisut amerliartornerisa saniatigut, inuiaqatigiit pisuujuneruleraneranni inuiaqatigiit atugarissa-arnerannut naatsorsuutit aamma qaffattartut, Per Nikolaj Bukh nassuiaavoq.

Aningaasartuutit killileraanni kommunit naatsorsuutitut naammassinninniarnissaminnut ajornartorsiornerulersinna-apput. Taassuma Danmark sanilliuppaa, tassani ukiorpassu-arni assingusumik inatsiseqarsimavoq – utoqqaat amerlane-rusut kiffartuunniarlugit:

Periuseq nungullartoq

- Danmarkimi angerlarsimaffimmi sullissineq 2010-mut sanilliullugu akisuneruvoq, utoqqaat amerlanerulererat pis-sutigalugu, kisianni procentinngorlugu naatsorsoraanni 80-t sinnerlugit ukiullit ikinnerusut angerlarsimaffimminni ikior-neqartarput, sionatigorniillu ikiorneqarnerat annikinneru-voq.

- Danmarkimi inuiaqatigiit atugarissaarnerisa ilaanni 2010-mi periuseq malillugu ilaatigut ingerlasoqartoq oqartarpun-ga, taanna nungullalerpoq. Taavami 2030-mi aamma 2040-mi? Periuseq taanna immaqa qaangiutereersimassaaq. Taanna unammilligassat annerit ilagaat. Innuttaasut naatsor-suutaat amerlanerupput, Per Nikolaj Bukh oqarpoq.

SIK Siumup oqaatsit pillugit siunnersuutaanut: Massakut piviusorsiuunngilaq

Kalaallit politikkeriisa nunatsinni politikikkut ilusilersuinerat piviusumut ungasippallaaqaaq, Jess G. Berthelsen isumaqarpoq.

Nunatsinni pisortat suliffeqarfiutaanni kalaallisut oqalusinnaanissamik piumasaqartoqartalernissaa pillugu Siumumi ilaasortat ataatsimeersuarnerisa nalaanni oqaluserisassamik qaqitsisoqarmat oqallittoqalaavissorpoq.

Sulisitsisuttaaq tamanna pillugu ulluni kingullerni oqaaseqartinneqarput taakkulu isumaqarput taamaaliortoqalissappat tamanna avataaniit tikikkusuttunut ajornakusoortitsiinnar-tussaasoq.

Sulinermilli inuussutissarsiuteqartut kattuffiat SIK Siumup taama saqqummiussineranut qanillattornerumaarpoq. Isuma ajunngilaq, takorlooruminaapporli piviusumik atuutsilernissaa, kattuffiup siulittaasua Jess G. Berthelsen oqarpoq:

Nuummi Siumup siunnersuutaa

”Atorfinitisinermit piumasaqaatit inuiaassutitsinnut tunngasut inatsisinnngortinnissaat Pisortaqarfinni inuiaqatigiillu pigisaanni, soorlu suliffeqarfiit ingerlatsivinnilu, sulisut Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinni pissutsinut, piorsarsimasutsimullu ilisimasaqarnissaaq, kalaallisullu oqalussinnaasunik atorfinissinnaanermut piumasaqaateqarnissaaq inatsisinnngortinneqarnissaa qinersiviup tullia naatinnagu angusavaa. Tamassuma malinneqannginnerani pineqaatissiissut-simik kinguneqarnissaa allassimatillugu inatsisissamat ilanngunneqassaaq. Immikkorpiaq piumasaqaatit pineqartut malinneqassanngikkaangata immikkut ittumik qinnuteqarfissaaq immikkut ittumik tunngavilersoqqissaartumik akuer-sissuteqaqqaartarnissaat ilanngunneqassaaq.”

- Taamatut piumasaqartoqarnera immini ajunngilaq, sulisus-saaleqinerli taamak qaffasitsigitillugu piviusorsiuunngilaq. Qularutiginnigilaralu Namminersorlutik Oqartussat marlun-nik oqaasilimmik ajornanngippat atorfinititserusussasut, taanna KNR-mut oqarpoq.

Politikerit ungasissumut isiginninngillat

Kalaallit suliffinni salliutinneqarnerunissaanik Siumup siunnersuuteqarnera Jess G. Berthelsenip taperseraluarlugu piviusumut sanilliullugu equngasoqarpallaasoraq.

- Piviusunngortissinnaanngisatsinnik inatsisiliornissarput

mianersuutissavarput, taamaalioralaruttami immitsinnut aaginnassaagut, ukiunut 20-nut isigisumik pilersaarusiortariaqarpugut. Taannaavorlu tassa aallarniutissarput – pilersarusiorneq, Jess G. Berthelsen oqarpoq.

Taassuma politikerit uungaanaq ukkassinerujussuannut piviusorsiuunnginnerannullu mittarfiliortiterneq assersuuti-gaa:

- Mittarfiliorerit ataatsikkut pingasut ingerlassat aallarni-tigaagut, tamannalu avataaniit tikisitsinermik nassataqar-poq. Kittaarlugit sanaartorneqartuuppata nunaqavissut ator-neqarluarsimasinnaagaluarput, taanna oqarpoq.

Kulturi uuttortarneqarsinnaananilu oqimaalutarneqar-sinnaanngilaq

Taamatuttaaq SIK-p siulittaasua isumaqarpoq, Siumukut siunnersuutaat inuiaqatigiinnut akisoorujussuarmik tussin-naasut.

Maannami siunnersuutigineqarpoq sulisitsisut kalaallisut oqalussinnaanngitsumik atorfinititsissagaluarpata tamanna suliffeqarfimmu kinguneqartalissasoq.

Akiliisitsisoqartalernissaanilli isuma Jess G. Berthelsenip annilaarutigaa – kinami akiliisalissagami?

- Taamatut inatsisiliussagutta akileraarutikka atorlugit aki-liisalerusunngilanga, tamannalu massakkorpiaq atuutsinneq-arsinnaanngilaq, taanna oqarpoq nangipporlu:

- Paasisinnaanngilara Namminersorlutik Oqartussat matu-mani taamaallaat pineqassappat, ilumoorunneqassappammi kikkunit tamanit atuutsinneqartariaqaralarpoq, aamma namminersorlutik suliffiutilinni.

Jess G. Berthelsenip aamma takujuminaatsippaa, sulisitsi-sup qinnuteqartup nunatsinnik kulturitsinnillu qanoq ilisi-masaqartigineranik qanoq ililluni naliliisinnaanissaa.

- Kulturimi allanngorartuutuvoq. Oqartariaqarpungali maani nunami sulissagaanni nuna inuuffigisaq ataqqisariaq-arpoq, tamatumani inatsisai oqaatsillu atorneqartut aamma ataqqillugit, taannaavorlu minnerpaamik piumasarisinnaa-sarput.

Professor roser nyt økonomi-tiltag: Det er stærkt disciplinerende

Nye regler begrænser, hvor meget de offentlige udgifter kan stige. Det er et instrument, som indgyder en hård disciplin, når politikerne skal tilrettelægge økonomien, vurderer professor i økonomistyring.

Efter mange års advarsler om uholdbarhed i de offentlige finanser, har politikerne lagt stramme bånd på udviklingen i udgifterne.

To procent i realvækst er, hvad de offentlige udgifter maksimalt kan vokse med over en fireårig periode. Det vil sige i gennemsnit en halv procent om året.

Det netop fremlagte finanslovsforslag fra Naalakkersuisut er udarbejdet under de relativt nye regler, og forslaget udviser på papiret et overskud i 2024 på 91 mio. kr., samt et usædvanligt stort overskud over fire år på lidt over 700 mio. kr.

Professor: Et genialt redskab

Professor i økonomistyring ved Aalborg Universitet, Per Nikolaj Bukh, har set på finanslovsforslaget. Han understreger, at de mange millioner i overskud over en fireårig periode indtil videre kun er et overslag, der bør betegnes som et udisponeret beløb, da det kan påvirkes af utallige faktorer.

Men han vurderer også, at reglen om maksimal vækst i de offentlige udgifter uomtvisteligt vil bidrage til bæredygtighed i Landskassens økonomi:

- Budgetlovens regler er set fra et økonomisk synspunkt et genialt redskab til at disciplinere økonomi, siger Per Nikolaj Bukh.

Han forklarer, at lignende lovgivning bruges i en række lande, hvor det har vist sit værd. Han bruger Netflix for at anskueliggøre problematikken:

Netflix og hjemmehjælp

- Det er typisk sådan med offentlige og private udgifter, at når vi først har vænnet os til, at vi har noget, så føles det som et stort afsavn og en kraftig besparelse, at skulle und-

være det.

- Hvis man ikke har råd til Netflix, så har man det bare ikke. Men hvis du først får det ind på budgettet og en dag ikke længere har råd til det, fordi du skal spare, så vil det føles som en besparelse og et afsavn.

- På samme vis hvis man har vænnet sig til, at der er et vist antal pædagoger i en børnehave, eller når man har brug for hjemmehjælp, får man det på et bestemt niveau, så er det utrolig svært at rulle tilbage, siger Per Nikolaj Bukh.

Kommunerne kan stå overfor hårde prioriteringer

- I en tid med mange arbejdsdygtige skal der lægges til side til dårligere tider, siger han.

Dem, der kan stå overfor de hårdeste prioriteringer som følge af udgiftsloftet, er dog kommunerne. Det er nemlig kommunerne, der leverer en lang række borgernære services som ældrepleje, socialhjælp og skole- og daginstitutionsområdet.

Udover at der bliver flere ældre med behov, så forklarer Per Nikolaj Bukh, at selve forventningerne til velfærdssamfundet også stiger, når et samfund bliver rigere.

Med et udgiftsloft kan det altså blive endnu vanskeligere for kommunerne at leve op til de forventninger. Han sammenligner med Danmark, der gennem mange år har haft en lignende regelsæt - også for at håndtere flere ældre:

Udslidt model

- Hjemmeplejeområdet i Danmark koster mere nu end i 2010, fordi der er flere ældre, men målt i procent af de plus 80-årige er der meget færre, der får hjemmehjælp, og de får ikke så meget hjælp som tidligere.

- Jeg plejer at sige, at dele af velfærdssamfundet i Danmark kører på en 2010 model, og her i 2023 synes vi nok, den er ved at være udslidt. Men hvad med i 2030 og 2040? Der vil modellen måske synes helt forældet. Det er en af de store udfordringer. Borgerne forventer simpelthen noget mere, siger Per Nikolaj Bukh.

Kæder overvejer at skruer prisen ned

Brugseni og Pilersuisoq øger fokus på de grønlandske kartofler, selvom det bliver en kæmpe opgave af genvinde forbrugernes tillid, siger kædedirektør.

Der skal flere grønlandske kartofler på spisebordet. Sådan lyder budskabet i et åbent brev fra Naalakkersuisut, som kommer i kølvandet på flere røster om landets selvforsyning og manglen på samme.

Tilbage i foråret slog både Mariane Paviassen (IA) og borgmesteren i Kommune Kujalleq, Stine Egede (IA), hårdt ned på håndteringen af de sydgrønlandske råvarer. For selv om butikker visse steder i landet har mangel på kartofler, smides tonsvis på dumpen hvert år.

Siden har naalakkersuisoq for selvforsyning, Kalistat Lund (IA), holdt en kartoffelworkshop i Narsaq for blandt andre avlere, grossister og repræsentanter for butikkerne. Det har skabt et nyt fokus på den omdiskuterede kartoffel,

som forbrugerne mistede tillid til i 2019, da den gemte på mørke pletter.

Ikke desto mindre er den grønlandske kartoffel ifølge direktøren i Brugseni, Susanne Christensen, et super godt produkt, som Brugseni er meget interesseret i at sælge og villige til at sætte prisen ned på.

- Det kan vi godt gå hen og lave en kampagne på, men vi vil aldrig sælge en vare, vi tjener nul kroner på, understreger hun.

Udsigt til billigere kartofler

I dag lever den grønlandske kartoffel i den grad op til kvaliteten.

Det vurderer Brian Weuge Chemnitz, der er kædedirektør for Pilersuisoq. Han mener, at alle led - fra producent til forhandler - er nødt til at sætte prisen ned, inklusiv Pilersuisoq, hvis kartoffelprojektet skal lykkes. Det behøver ikke være en super god forretning. Men, siger han:

- Hvis det skal være bæredygtigt på sigt, så kan man ikke have et led i kæden, der taber penge på at drive forretning.
- Der er stadig bittesmå udfordringer, særligt med de første kartofler, som bliver høstet. De er lidt tynde i skindet, men den grønlandske kartoffel er generelt en super lækker spise, siger Brian Weuge Chemnitz.

Han glæder sig over, at der igen er kommet fokus på den lokale fødevarer. Kædedirektøren påpeger, at det er en kæmpe såvel som fælles opgave at genvinde forbrugernes tillid til kvaliteten.

Kunderne bestemmer

Selv vil Brian Weuge Chemnitz kæmpe for det, og dermed lægger Pilersuisoq sig nu ekstra i selen for at sælge flere grønlandske kartofler. Det samme gør Brugseni, som for nylig har været i dialog med Kalistat Lund.

- Vi er villige til at gøre en stor indsats for at synliggøre den grønlandske kartoffel, siger Susanne Christensen. Hun tilføjer, at forbrugerne forhåbentligt kommer til at mærke, at Brugseni har et lidt større fokus på kartoflerne, når de officielt kommer ud i butikkerne til efteråret.

Til spørgsmålet om, hvorvidt Susanne Christensen spår et comeback for den grønlandske kartoffel, svarer hun:

- Det kommer så sandelig an på, om prisen og kvaliteten kan matche, hvad forbrugerne efterspørger. Det er i bund og grund dem, der bestemmer, hvad vi har på hylderne.

Susanne Christensen oplyser, at Brugseni allerede har indhandlet årets første kartofler fra enkelte kartoffelavlere.

Arssarnerit

- elteknik for fremtiden
- Siunissami innaallagisserineq

El-installationer
Industri-installationer
Service
Skibs-installationer
Data-installationer
Kommunikation
Antenneanlæg
Elevatore
Belysningssteknik

Sikringsanlæg
Patient- og nødkald
Brandalarm anlæg
Maskinelektro
Termografering
Hvidevarer
Storkøkkener
Døgnvagt
El butik

Stort udvalg i lamper og hårdehvidevarer

*Qinigassaqaqluortoq qullinik errorsiviit
nillataartitsiviit allallu*

Arssarnerit A/S
Jaraatoq B-1305
3920 Qaqortoq
Tlf: 642030
www.arssarnerit.gl
qaqortoq@arssarnerit.gl

Qaqortoq afd.

tlf. 483500
Vagttlf.: 494530

Permien & Permien

I samarbejde med

COMBY

SERVICE IS A PRIORITY

Vi tilbyder internet til både private og erhverv.

til følgende månedlige priser:

Privat "Op til" pakke

10/2 mbit

599 kr.

30/5 mbit

699 kr.

30/30 mbit

899 kr.

Oprettelse: 2.200kr.

Erhervs "Op til" pakke

30/30 mbit

1.349 kr.

50/50 mbit

2.199 kr.

100/100 mbit

2.899 kr.

Oprettelse: Spørg om priser, da det variere

Canon

Vi tilbyder også leje af MFP maskiner

Hvis interesse eller ved spørgsmål, så enten ring på +299 49 45 85 eller skriv til info@permien.org